

Fémbe zárt erdő

készítette:

Forgács Kata

Galló Bence

konzulens:

Bognár Melinda Zsófia

TDK 2021

Tartály újratöltve

Középületrendezési tanszék

Innovatív közösségi terek stúdió

Adottságok

Székesfehérvár egyik távhő szolgáltatása a Széphő elköltözik a városközpont közelében lévő helyéről, egy újrahásznosításra váró iparterületet hagyva ezzel hátra. A tervezési program célja ennek az eddig elzárt területnek a megnyitása, új funkciókkal való ellátása és a város struktúrájába való visszakötése.

A vágy egy olyan kulturális alközpont létrehozása, ami egy Hangversenytermet egy Technikatörténeti múzeumot és egy Tudástárat magába foglalva tudná színesíteni Székesfehérvárat.

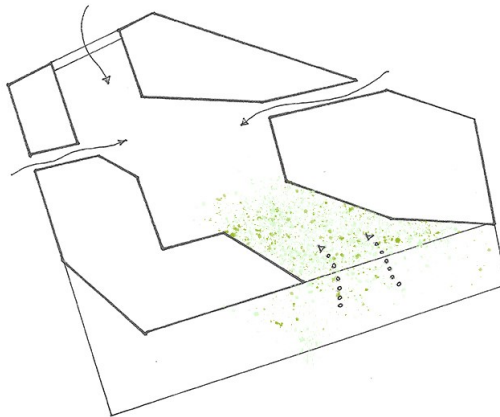
Ezen terület részét képezi a tervezési program középpontjában lévő pakuratároló tartály is. Ez, közel húsz éve, amióta a földgáz felváltotta a pakurát a fűtőanyagok terén, üresen áll. A program legfőbb célkitűzése, egy új funkció társítása a toronyhoz, ami kiegészíti a területen lévő három meglévő domináns funkciót.

A közelben lévő panelházak népes birodalma hiányt szenved a közösségi terekben, így már a tervezés legelején megfogalmazódott bennünk az a gondolat, hogy a torony részben helyet adhatna ezeknek. Tágabb környezetben a lakótelep közösségi és kikapcsolódásra szolgáló tereit tudná biztosítani, a művésztelepen belül pedig egy kiállítótérként működne. Emellett a területen minél nagyobb zöldterület kialakítása is célszerű lehet, megpróbálva ezzel hívogatóbbá és környezetbarátabbá tenni a kialakítani kívánt kulturális alközpontot. A terület megfelelő megközelíthetőségét is biztosítani kell, hiszen a funkcióváltás potenciálisan egy megnövekedett használószámot fog eredményezni. Ezen felül a viszonylag nagy területen még a könnyű tájékozódást is elő kell segíteni, az örömteli és fennakadásmentes használat érdekében.

Az átadott területen a pakuratárolón kívül még négy nagyobb épület helyezkedik el, úgy gondoltuk ezek megfelelő átalakítást követően helyet tudnak majd adni a szükséges három funkciónak. Ennek az állításnak a bizonyításával nem foglalkoztunk, a fókusz a tartályra és a terület egészének kérdésköreire helyeztük. Természetesen az építészeti kérdésekben számoltunk a fentebb említett funkciókkal,

Területi koncepció

Annak ellenére, hogy a Széphő elköltözött erről az iparterületről, az E.ON és a Fejérvíz itt maradt. A sors fintorra, hogy a megüresedő telkek pont mindennek a közepében vannak, körülveve az itt maradt szolgáltatók területeivel. Ez a fajta elzártság egy alközpont esetében egyáltalán nem előnyös, pont ez teszi különlegessé ezt a helyzetet. A terület megközelíthetőségét a kedvezőtlen körülmények ellenére négy irányból is tudtuk biztosítani. Az eddig közhasználattól elzárt Major utcát megnyitottuk, és sétálóutcává alakítottuk, véleményünk szerint a kialakítani kívánt terület intimitása megköveteli, hogy gépjárművek csak a legszükségesebb számban használják az utcát. Ez a változtatás két megközelítési irányt szolgáltatott. A harmadik irány a terület északi Király sor felőli határát képező épületen keresztül jöhetne majd létre. Az utolsó irány délről a panelek felől adódik. Itt azt a megközelítés szempontjából első ránézésre hátrányosnak ígérkező adottságot használtuk ki, hogy ebből az irányból sem határolja utca a tervezési területet, csak úgy, mint keletről és nyugatról. Ez az előbbieken elvágta a város többi részétől a kialakítani kívánt alközpontot, azonban most más a helyzet. Itt a közvetlen határoló telkek valójában az egyik használói célcsoport. Az, hogy a paneldzsungel nincs egy utcával közvetlenül elhatárolva a megüresedett telkektől egy sokkal finomabb kapcsolat létrehozását teszi lehetővé.

Ezt az átmenetet egy közterületi park létrehozásával próbáltuk megvalósítani. Ezt a panelektől északra fekvő, az eddig parkolóként használt területen alakítanánk ki. Így a lakótelep zöld területei egybe tudnának folyni a parkkal, hibátlan összeköttetést biztosítva ezzel a célcsoport és a szolgáltatás között. A park új kikapcsolódási lehetőségeket tud nyújtani mind a kulturális központ, mind a város polgárai számára.

A területen való tájékozódás megkönnyítésére földre ágyazott kőlap sorokat hoztunk létre, ezek végtelen kígyóként vezetnek végig a látogatókat a területen. A négy megközelítési irányból érkezőket irányonként egy, azaz összesen négy kőösvény vezet a parkuratóról körülvéve támfal négy lépcsőjéhez. Az ösvények összeköttetését a támfalat körbevevő kőlap kör gondoskodik. Ezek a síkba való leképezései a területet behálózó oszlopokon álló csőhálózatnak, amit lebontásra ítéltünk, de fontosnak gondoltuk, hogy egy ilyen markáns hangulati eleme a régi térnek ne csak úgy eltűnjön.

A beavatkozás a tartályt körülvéve falat nem érinti, magasságából és textúrájából kifolyólag egy olyan utánozhatatlan karaktert és térélményt ad a belső udvarnak, amit mindenképpen meg akartunk tartani. Emellett létrehoz egy, a környezetétől elzárt, de mégis külső teret.

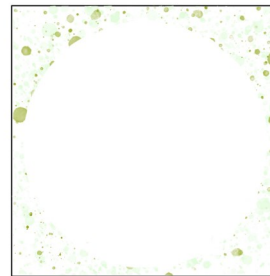
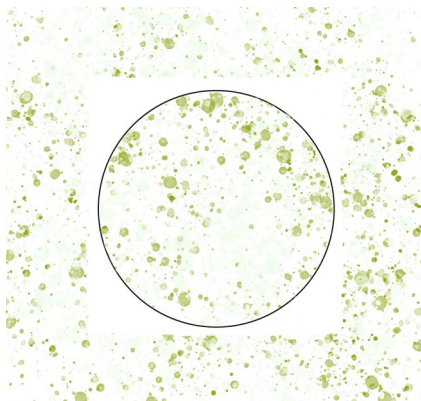
Térszervezés

A határozott épített kontúr, az extravagáns téri helyzet és az egyedülálló geometria kiemeli a pakuratárolót a környező épületek közül, és rögtön a figyelem középpontjába helyezi. A nem túlhatározott funkció tompítja ezt az ellentétet, így a torony nem nyomja el a környező épületeket.

Az új forma kialakítását a négyszögű fal és a kör alaprajzú torony geometriai ellentéte mentén kezdtük meg. Ezt a szembenállást megkettőzve új, eddig nem létező, de a már meglévőkből építkező ellentéteket hoztunk létre.

A tartály görbe felületét egy négyzet alapú fa vázrendszerrel vettük körbe. Ezt egy fa lécekből álló réteggel burkoltuk. A tartályba két a földszinten elhelyezett szélfogóból lehet bejutni, ezek falai a külső váz síkjáig ki lett hozni, így a külső forma töretlen marad. Így csak a belső térbe lépve tudatosul a látogatókban az, hogy az nem négyzetes alapú, hanem amit legkevésbé várnának: henger.

A külső vázban három szintet alakítottunk ki, minden szinten kettő egymással szembenálló teraszt hoztunk létre növénysziketekkel. A teraszokat egy negyedik záró szint koronázza. Ez úgy lett kialakítva, hogy a teljes tartályt körbe lehet járni rajta, gyönyörködve a kilátásban. Ezek megközelítését a tartály testében elhelyezett kettős csigalépcső szolgálja, amiknek az oldalán növényládákat helyeztünk el. Ezek a lépcsők egyben kiállítóterként is funkcionálnak.

Használat

A tartály falán elhelyezett képek élvezetesebbé teszik az utat felfelé, a széles lépcsőfokok és az alacsony lépcsőmagasságok, pedig a képek előtti álldogálást és a fontolva haladást teszik lehetővé.

A tartály falát a lépcsők vonalát követve meg-meg nyitottuk. A kis ablakok a görbe felületre nehezen tudtak volna illeszkedni, ezért egy a tartály falából kiálló téglatestbe helyeztük őket. Az így megszülető lépcsőzetesen emelkedő fénypont sor dinamikus fölfelé ívelő spirálja jól ellen pontozza a fém lépcső keménységét. Ezen felül szórt fénnel árasztja el a belső teret, ami egy kiállítóteret esetében ideális. A lépcsőfokok rácsozott kialakításúak, így az alsóbb régiókhoz több fény jut el, és a spirál ívek között kialakuló terek sem lesznek teljesen lehatárolva egymástól vizuálisan. A felsőbb szinteken lépkedő látogatók vetett árnyéka a lépcső hálóján áthaladva spontán műalkotásokat hoz létre az alsóbb szinteken, hozzáadva ezzel a kiállítás értékéhez. A kettős spirál megtámasztását egy fém rácsostartó szerkezet biztosítja, egy koherens belső világot hozva ezzel létre a fém tartályfallal. A meglévő tetőt üvegtetőre cserélve a belső tér természetes fénnel való megvilágítása is biztosított, emellett a spirálisan a falon végigfutó növényzónák és a teljesen fényt-eresztő tető együttese egy fém börtönbe zárt erdő érzetét kelti az oda belépőben.

A belső és a külső váz önmagában is állékony, a tartályra semmilyen formában nem terhel rá. E két rész között csak a teraszok ajtajai biztosítanak kapcsolatot. Ezek a pontok a tartály falát átvágtuk, és lényegében egy miniatűr híddal kötöttük össze a két részt.

A tartályból előálló új konstrukció réteges felépítésű, a különböző funkciók az épület más-más rétegeiben kaptak helyet. A funkciókat a tartály fala választja el egymástól, a külső fa szerkezet biztosítja a kapcsolódásra szolgáló tereket, míg a belső fém rácsostartó közlekedő útvonalként, és kiállítóterként funkcionál. A két funkció egyben két teljesen különálló világot takar. Ezt az anyaghasználat is érzékelteti.

Ezen felül a tartály rétegei hű lenyomatát adják a környezetének is. Fém belseje az iparterülettel, az ipari anyaghasználattal, míg a külső faszerkezet és növényvilág a lüktető városi szövetrel és a fenntarthatósággal állítható párhuzamba. A merede-ken a magasba törő kemény fém spirál az ipar folyamatos kényszeres fejlődését hivatott kifejezni. Pontosan ez az a folyamat, ami miatt a pakuratároló ma használaton kívül van. Azt akartuk, hogy a belső hengeres térbe való belépés pillanatában mindenki érezze ezt a mindent elsöprő erőt, azt az ellentmondást nem tűrő akaratot, ami kényszeríti a fémlépcsőket az egyetlen szabad irányba: felfelé. Emellett a tartál eme részének egyik ki nem mondott funkciója, hogy visszahozza az egykor az átalakított területen lévő iparterület hangulatát, atmoszféráját. Valójában ez is egy múzeum, egy felöltöztetett emléktér, ami az elkövetkező generációk számára próbálja megőrizni a város egy régi korszakának emlékét.

Irodalomjegyzék

A középülettervezés által kiadott tájékoztató:

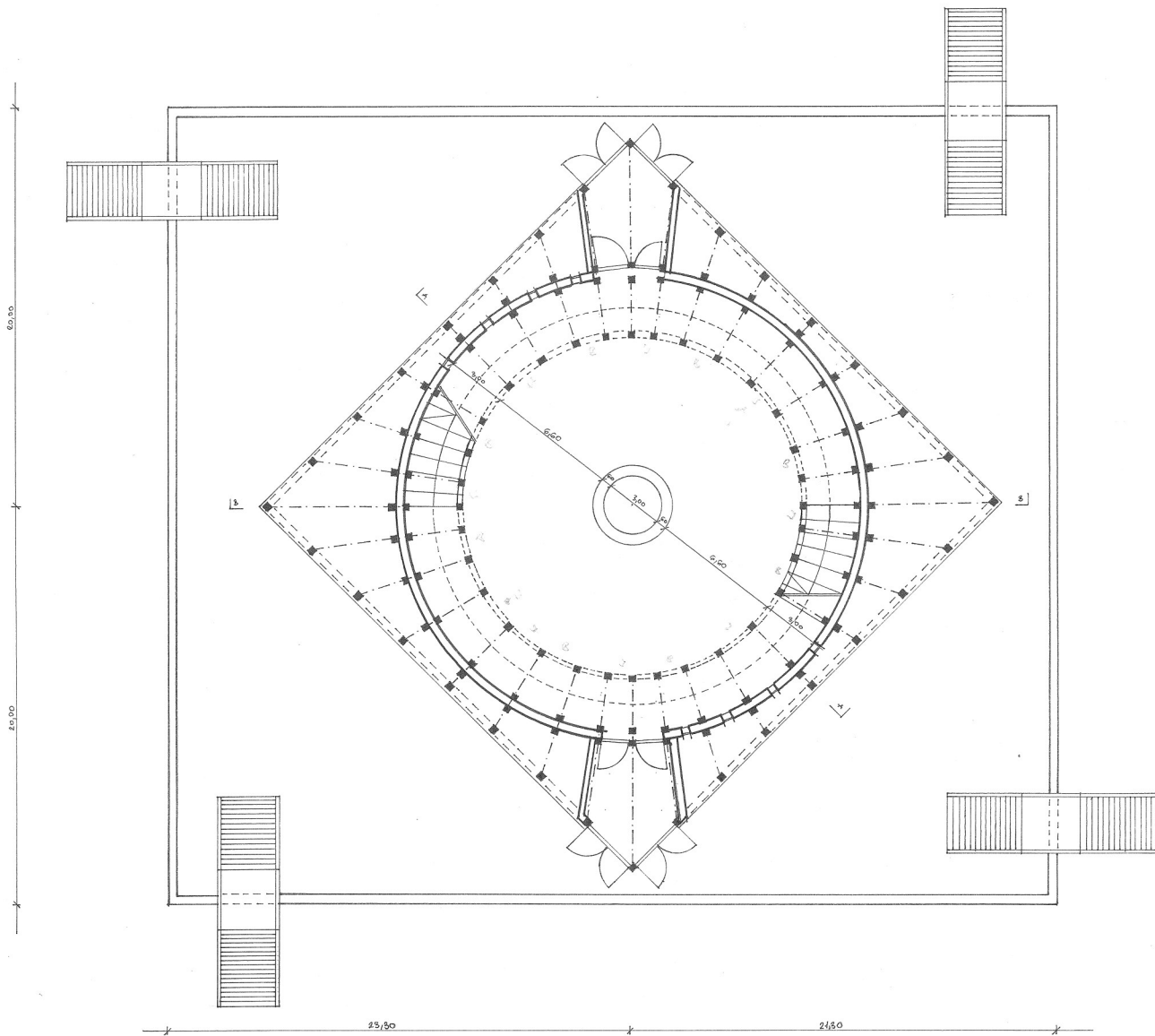
http://www.kozep.bme.hu/wp-content/uploads/2021/04/tdk_kozep_innovative_20210429.pdf

Sárvári Elemér: A székesfehérvári Gázgyár története 1872-1973. Fejér

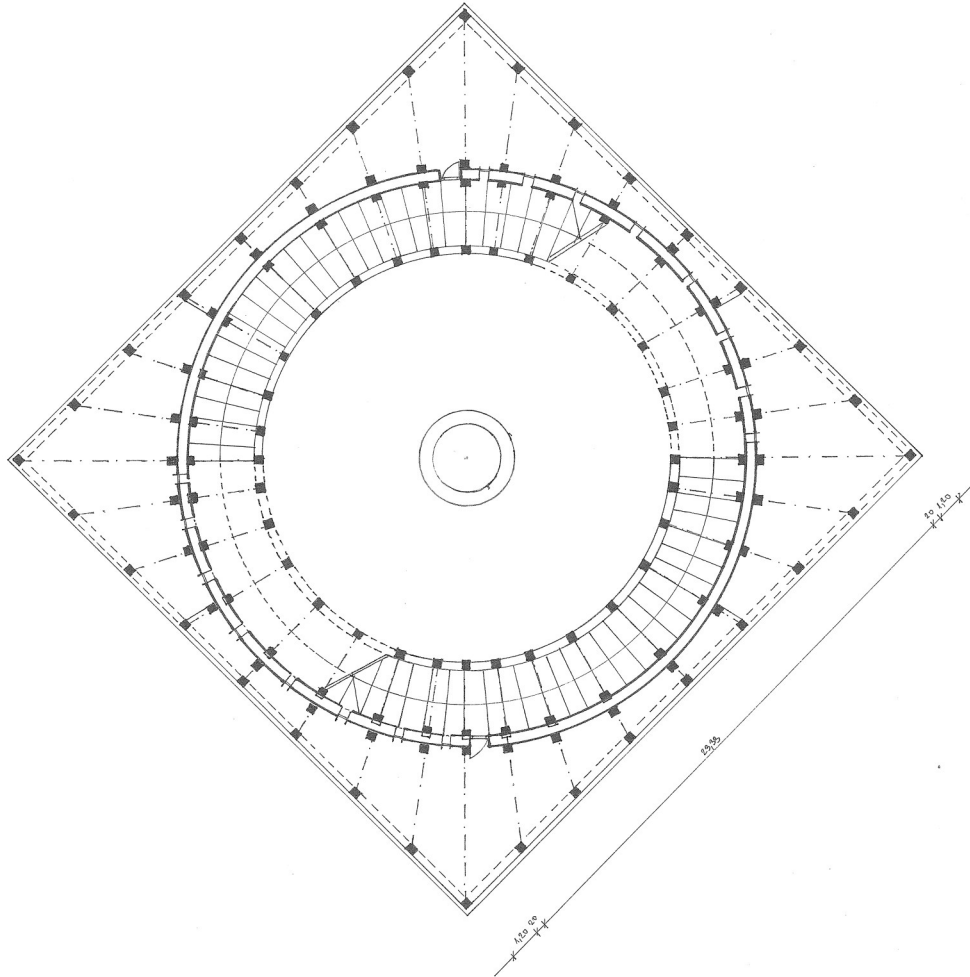
http://www.kozep.bme.hu/wp-content/uploads/2021/04/tdk_kozep_innovative_20210429.pdf

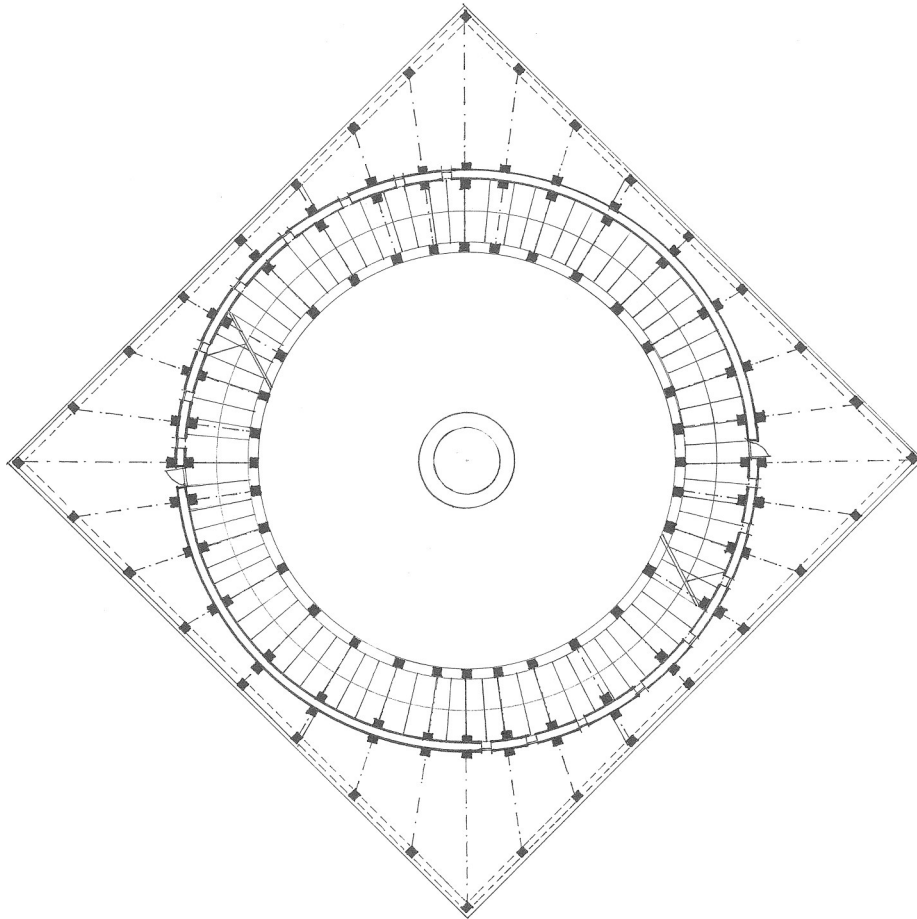

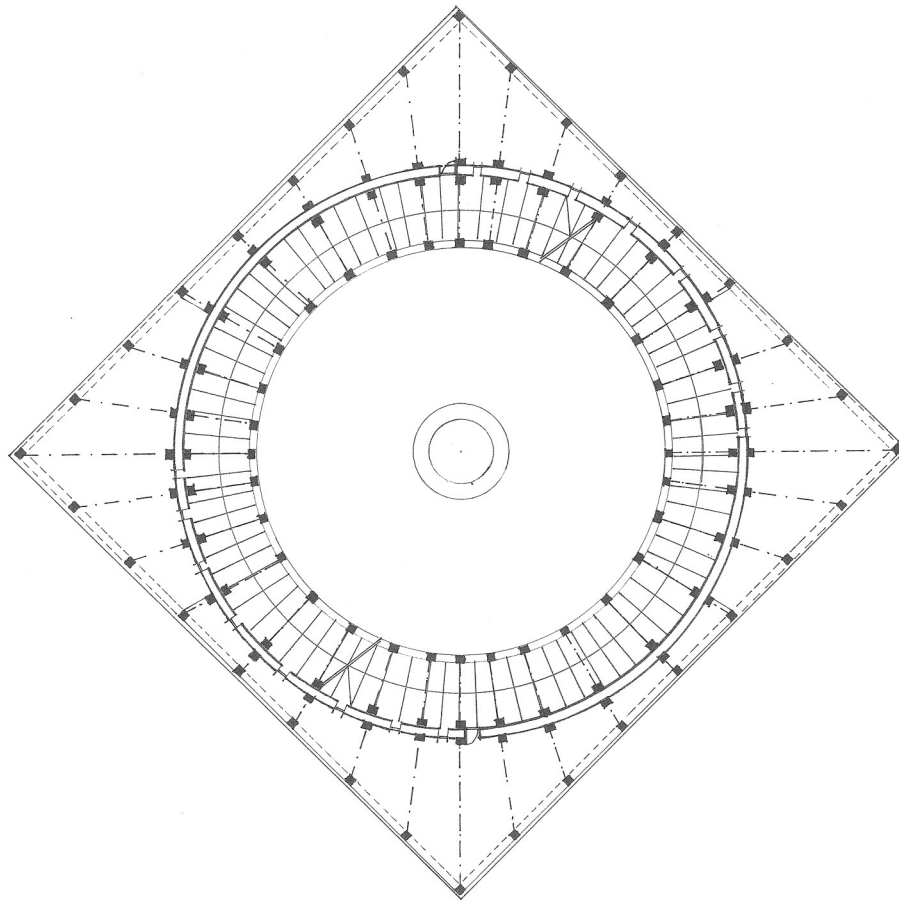
földszint alaprajza M 1:200

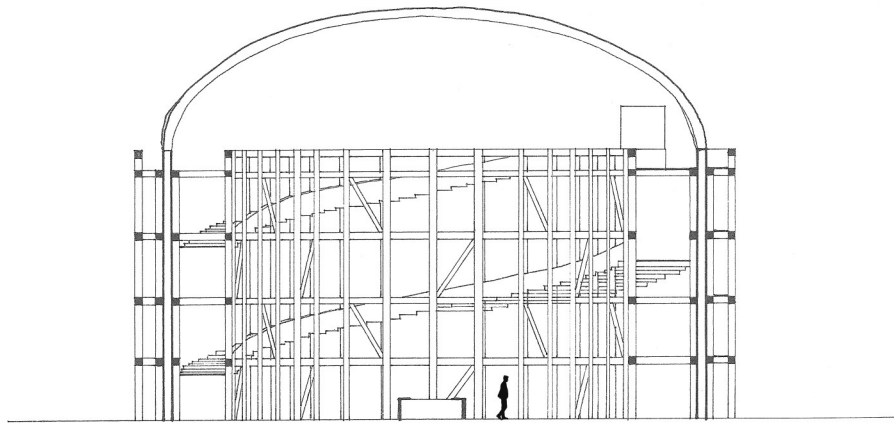
első emelet alaprajza M 1:200

második emelet alaprajza M 1:200

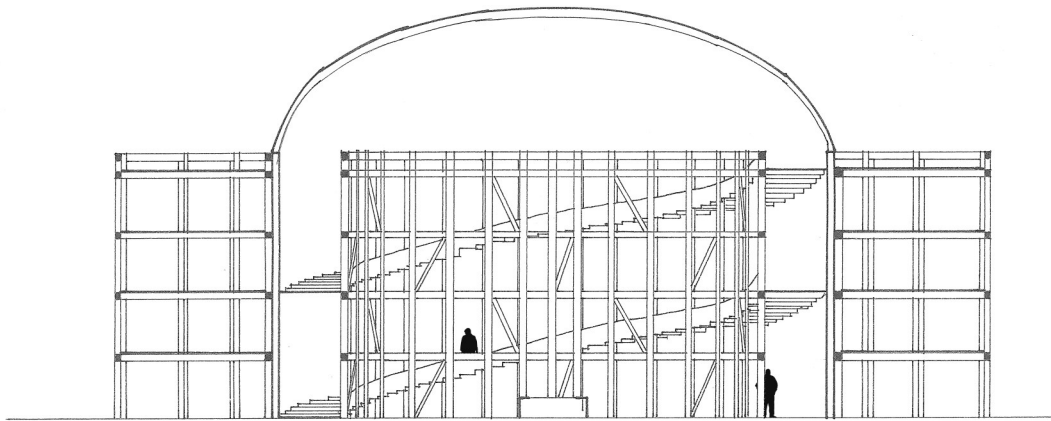

harmadik emelet alaprajza M 1:200

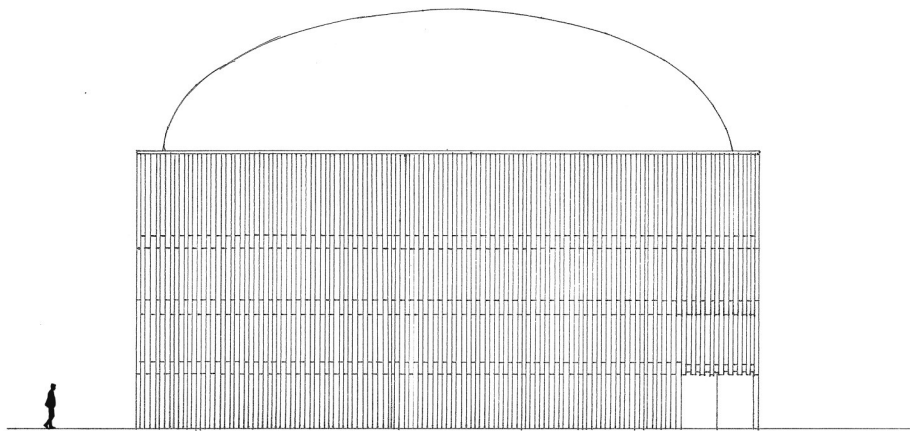

A-A

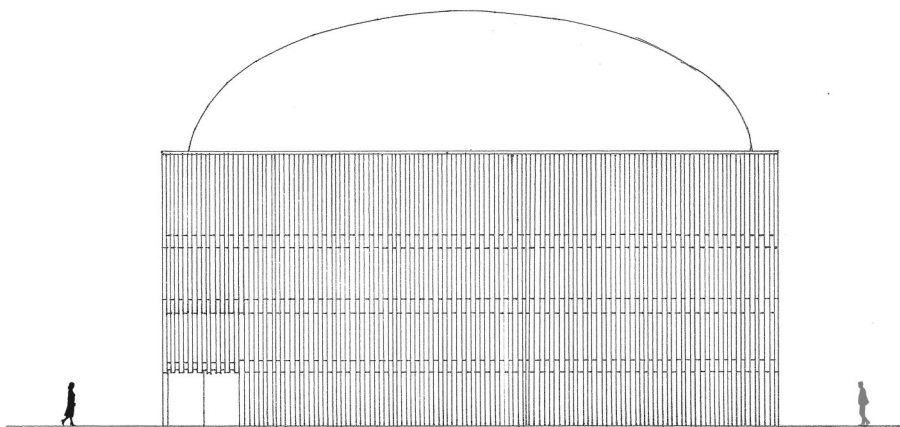
A-A metszet M 1:200

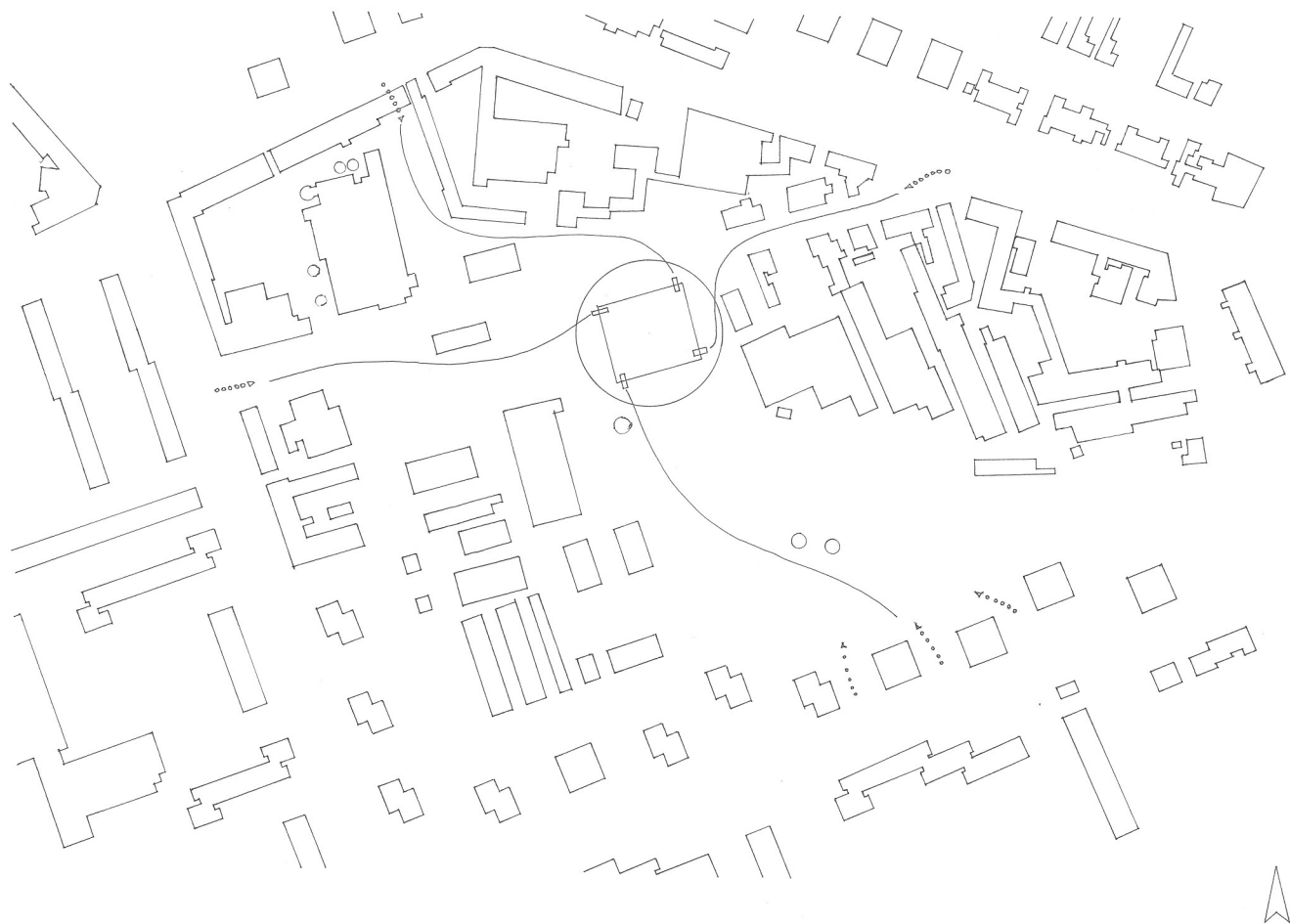
B-B metszet M 1:200

délnyugati homlokzat M 1:200

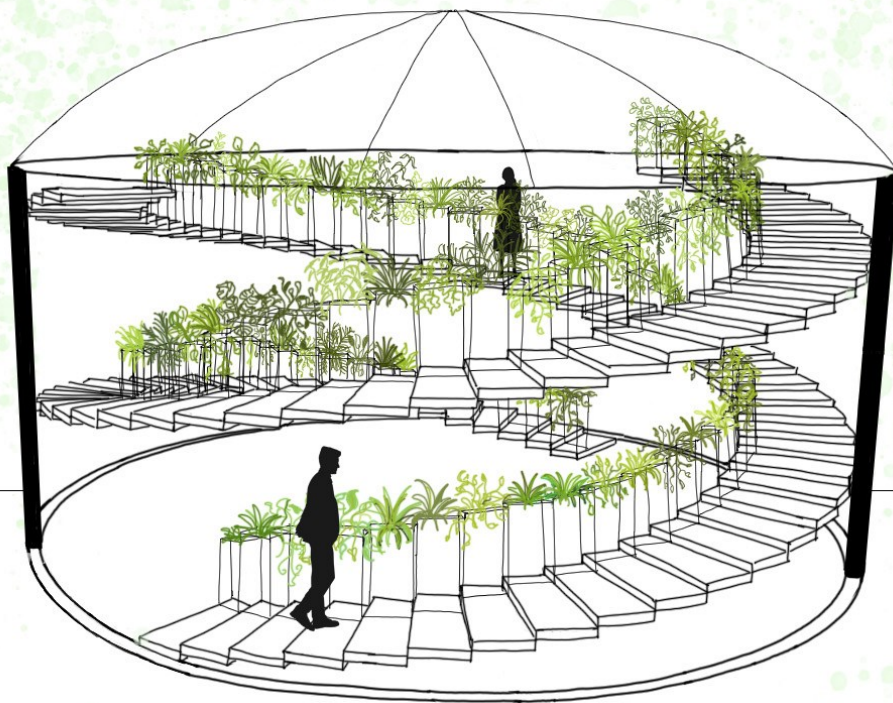
délkeleti homlokzat M 1:200

helyszínrajz M 1:2000

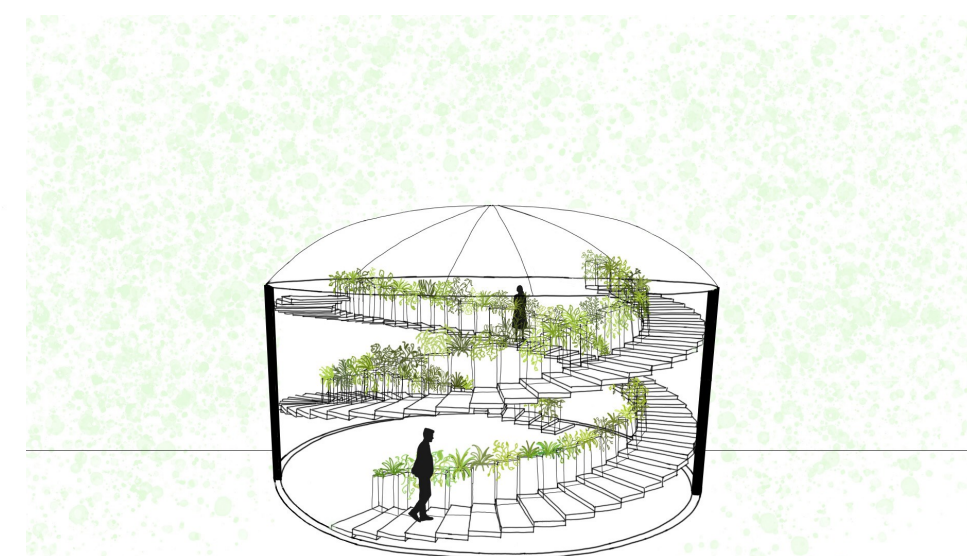
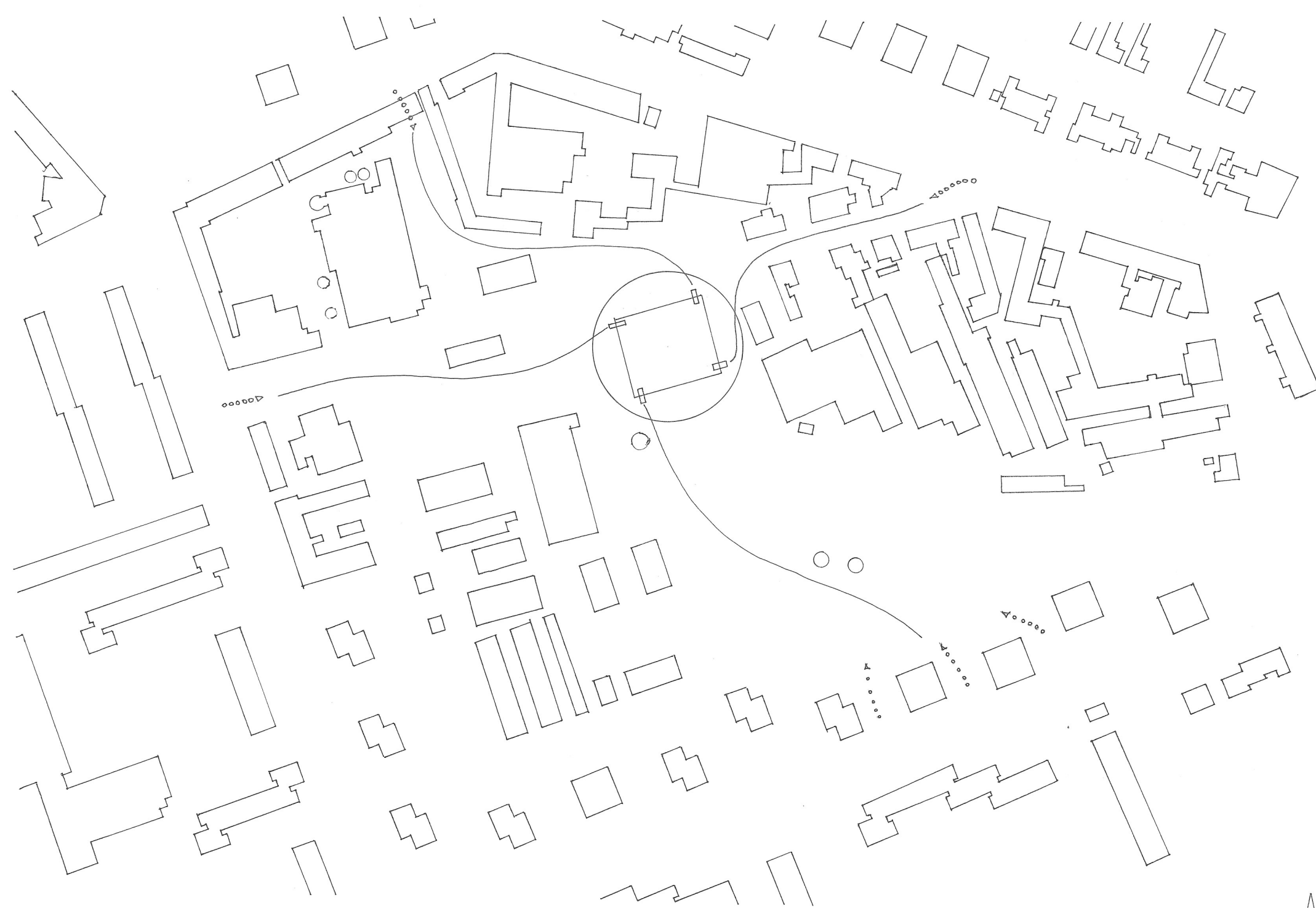
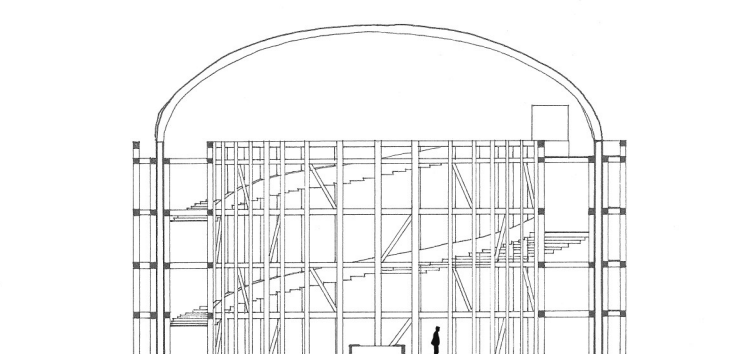
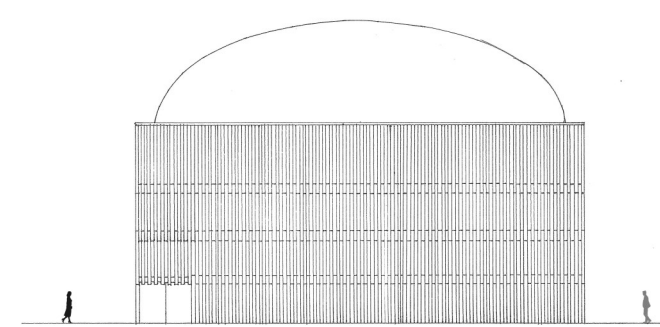
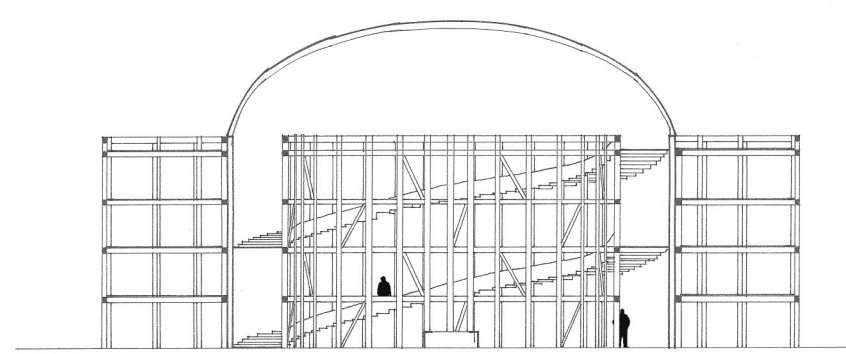
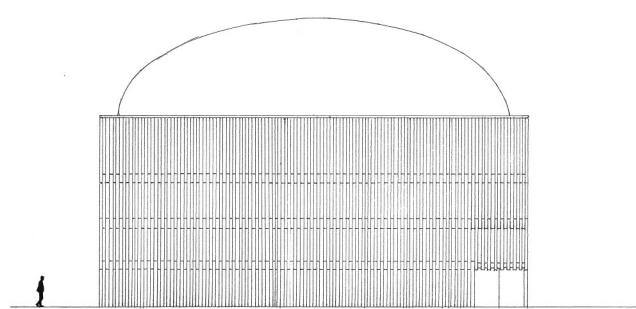
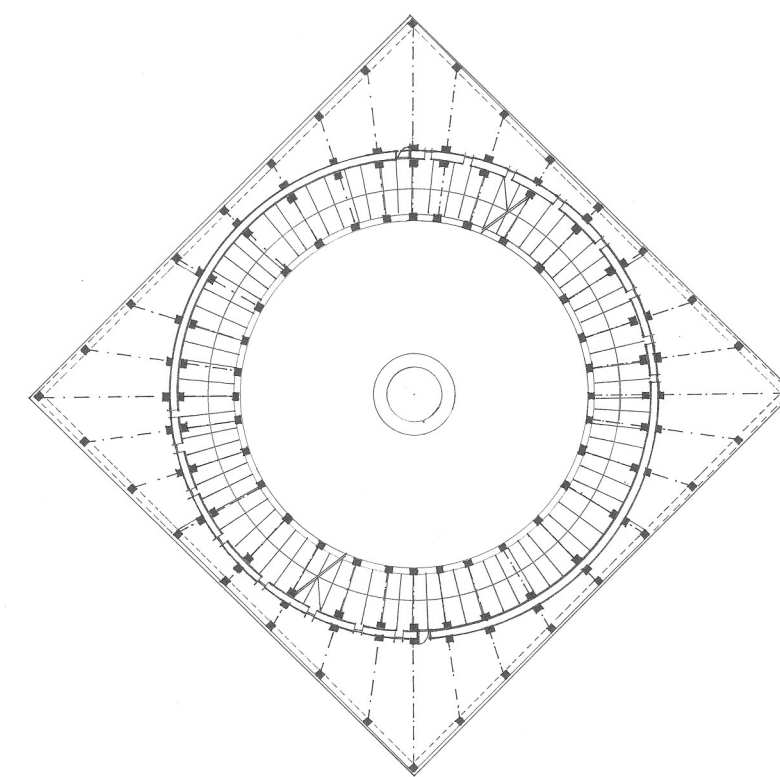
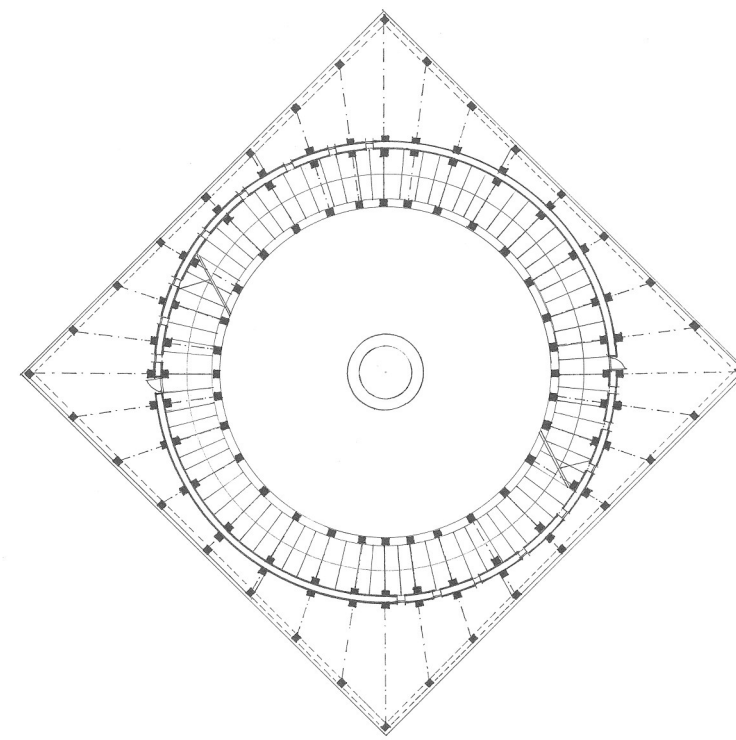
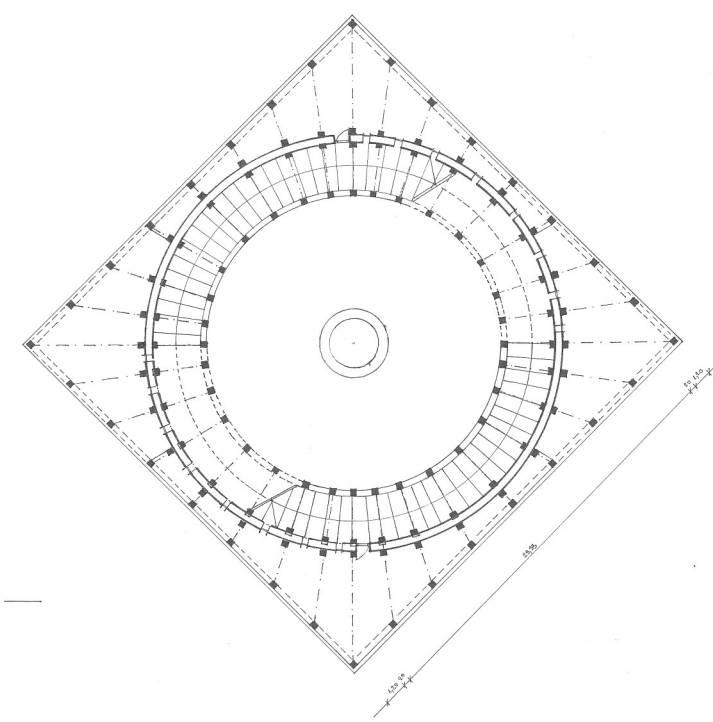
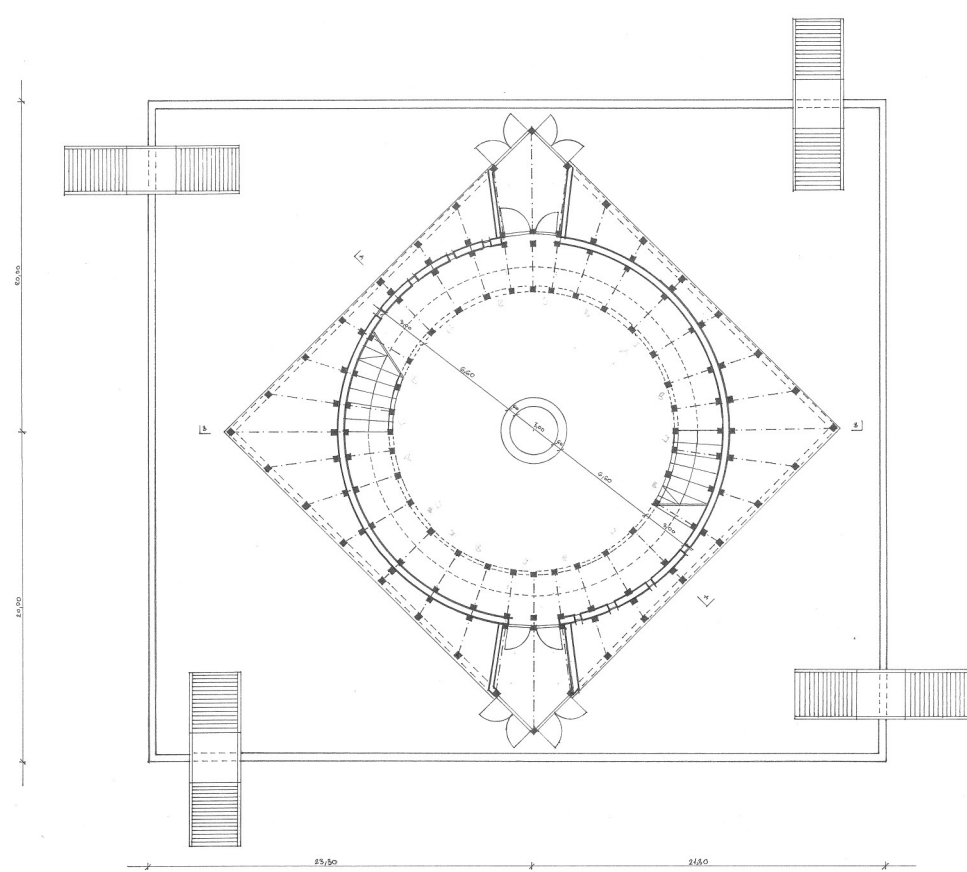

belső látvány

a lépcsők kialakítása

Fémbe zárt erdő

készítette:
 Forgács Kata
 Galló Bence

konzulens:
 Bognár Melinda Zsófia

TDK 2021
 Tartály újratöltve
 Középületrendezési tanszék
 Innovatív közösségi terek stúdió